

Megemlékezés Török Juditra

Török Judit halálával megint elment közülünk egy olyan matematikatanár, aki még ismerte Varga Tamást: bár nem volt személyes munkatársa, de a követői, a szellemiségének őrzői, továbbvivői közé tartozott. Már pályakezdő középiskolai tanárként részt vett a Bolyai János Matematikai Társulat által indított középiskolai matematikatanítási kísérletben. A kísérlet célja olyan új középiskolai tananyag kidolgozása volt, amely a Varga Tamás által vezetett Komplex matematikatanítási kísérleten alapuló új általános iskolai tantervre épül, követi és a középiskolára alkalmazza az azokban megfogalmazott alapelveket. A kísérlettel egyidejűleg az MTA Matematikai Kutató Intézet Didaktikai csoportja elindította (1974-ben) az „ÚTKÖZBEN középiskolai matematikatanítási kísérlet” című időszakos kiadványt, amelynek a későbbi – 1980-as évekbeli számaait az Országos Pedagógiai Intézet adta ki; a felelős kiadó Surányi János, a kísérlet vezetője volt, a nyolcvanas években Török Judit lett a folyóirat szerkesztője. A folyóiratban megjelenő cikkek változatos témákkal, igényes szakmai tartalmakkal járultak hozzá a kísérlet eredményességéhez, de emellett a kiadvány néhány olyan cikk megszületését is inspirálta, amely a mai olvasó számára is élvezetes olvasmány lehet. Ilyen például Török Judit „Téma és variációk” című írása, amely a kombinatorika tanításával foglalkozó gazdag szakirodalomban is egyedülálló gyöngyszem. Ez a cikk az iskolai kombinatorika anyag különleges, egyedi feldolgozása, egyúttal jól jellemzi Török Juditnak a matematikáról, a matematika tanításáról alkotott gondolkodását. A cikk irodalmi, zenei példákból kiindulva jut el a kombinatorika legegyszerűbb, talán legalapvetőbb problémájához a permutációkhoz. A témát tovább görgetve, újabb szellemes és érdekes példák segítségével egyre mélyebben merül bele a permutációkkal kapcsolatos kérdések tisztázásába, majd tovább-haladva megismerteti a többi kombinatorikai alapproblémával, a variációkkal, kombinációkkal, ismétléses és ismétlés nélküli eseteivel is. A cikk tanúskodik a szerző nemcsak megbízható matematikai ismereteiről, hanem széleskörű irodalmi és zenei tájékozottságáról is. Szép példáját adja annak, hogy a matematika és a „humán műveltség” elválaszthatatlan: az értő matematikai gondolkodás felfedezi a művészetekben a matematikát és a művészetekkel való foglalkozás inspirálólag hathat a matematikai gondolkodásra. A cikk példái kedvesen idézhetők és elősegíthetik a tanulók önálló felfedező tevékenységét, és további kutatásokra ösztönözhetnek, jó lenne, ha a mai diákok is találkozhatnának ezzel az anyaggal. Török Judit 1983-tól az ELTE Főiskolai Tanárképző Kar Matematika Tanszékének oktatója volt, majd a főiskola megszüntetése után a tanszéki oktatókkal együtt az ELTE TTK Matematikatanítási és Módszertani Központban folytatta oktatói tevékenységét. Több tanszéki pályázati projektben, nemzetközi együttműködésben vett részt. Kutatásai alapján írta meg doktori disszertációját „Angol, belga, magyar és spanyol matematikatanítási hagyományok összehasonlítása” címmel 2008-ban. Török Juditot a közös alapelvek mentén kialakult több évtizedes tartalmas és sokoldalú együttműködés mellett a szeretetteljes baráti kapcsolatok kötötték kollégáihoz. Halála mindannyiunk vesztesége.

Pálfalvi Józsefné

2023. július